

AVIACIJOS REZULTATŲ IR TENDENCIJŲ APŽVALGA

2023 m. IV ketv.

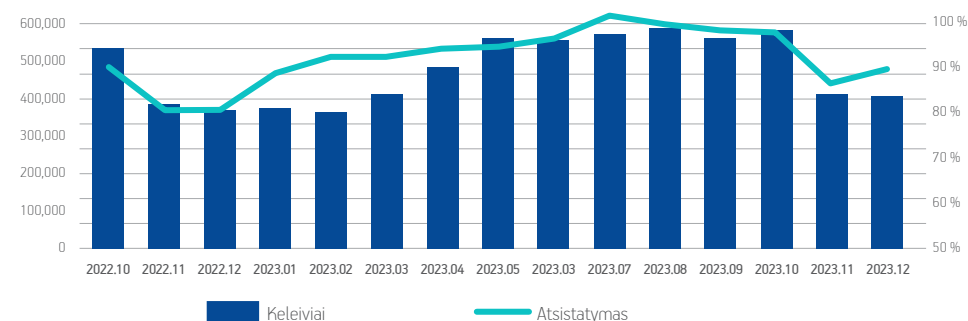
#4

Ketvirtasis ketvirtis Lietuvos oro uostuose

Nors toliau išlieka tie patys geopolitiniai bei makroekonominiai iššūkiai, darę įtaką keleivių planams, pastebima auganti paklausa, lyginant su 2022 m. Bendras metinis keleivių srauto augimas, lyginant su 2022 m., lygus 12 proc. (1 grafikas), bei fiksuotas 92 proc. atsistatymo lygmuo. Kaip ir praėjusiais ketvirčiais, paskutinįjį metų ketvirtį aukštos kelionių išlaidos kiek koreguoja keleivio portretą – tarp europiečių pastebimas nesezoninių kelionių paklausos augimas (22 proc. – tai 5 proc. augimas, lyginant su ankstesne Europos keleivių apklausa). Ketvirtąjį 2023 m. ketvirtį Lietuvos oro uostai (LTOU) fiksavo 90 proc. paklausos atsistatymo lygmenį, lyginant su 2019 m. IV ketv., ir 9 proc. augimą nuo 2022 m. IV ketv. Minėtą ketvirtį stebėti verslo tikslais keliaujančių keleivių augantys srautai bei fiksuota didesnė paklausa 2023 m. šventiniu periodu – gruodžio 24-31 d. Augimas matytas lyginant su tomis pačiomis dienomis 2019 m. (+3 proc.) bei 2022 m. (+15 proc.).

1 GRAFIKAS. Paklausos atstatymas LTOU

LTOU statistika, 2023 m. IV ketv.

Žemų kaštų oro bendrovės demonstravo 3 proc. didesnius (1 lentelė) užpildymus nei 2022 m. ir 1 proc. mažesnius nei prieš pandemiją (2019 m.). Visgi, pasiūla 2023 m. IV ketv., lyginant su 2022 m., krito 3 proc. (3 lentelė). Bendras pasiūlos atkūrimas ketvirtąjį ketvirtį buvo 90 proc. Lyginant su 2022 m. IV ketv., žemų kaštų avialinijų „Norwegian“ ir „Ryanair“ pasiūla krito 26 proc. ir 10 proc. atitinkamai dėl nagrinėjamo ketvirčių vykdyto mažesnio tiesioginio reguliarių kryptių kiekio. Oro bendrovė „Wizz Air“ demonstravo pasiūlos augimą tuo pačiu laikotarpiu (21 proc.).

1 LENTELĖ. LTOU aptarnaujamų lėktuvų užpildymas

Filialas	2023 IV ketv.	
	Žemų kaštų oro bendrovės	Tradicinės oro bendrovės
VNO	88 %	70 %
KUN	85 %	-
PLQ	86 %	57 %
LTOU	87 %	69 %

LTOU statistika, 2023 m. IV ketv.

IV ketv. LTOU stebėti augantys tradicinių oro bendrovių vidutiniai orlaivių užpildymo rodikliai (1 lentelė), viršijantys priešpandeminį lygį (2019 m. IV ketv. tradicinių oro bendrovių orlaivių užpildymo rodiklis siekė 68 proc.). Bendras tradicinių oro bendrovių paklausos bei pasiūlos atsistatymas lygus 87 proc. Iš antroje lentelėje pateiktų duomenų matoma, jog ne visi tradiciniai vežėjai atkūrė buvusį susisiekimą iki pandemijos (2019 m.). Aviakompanijos „airBaltic“, „Turkish Airlines“ bei „Finnair“ viršijo priešpandeminę pasiūlą dėl vykdyto didesnio skrydžių dažnumo jau vykdomomis kryptimis bei siūlytų naujų maršrutų – aviakompanija „airBaltic“ pradėjo vykdyti tris naujus ir atostoginiam srautui svarbius reguliarius maršrutus iš Vilniaus (Dubajus, Gran Kanarija, Tenerifė). Matoma, jog „Lufthansa“ grupės oro bendrovėms pavyko atkurti 98 proc. 2019 m. to paties ketvirčio lygio. Tokia tendencija matoma dėl to, jog 2023 m. pirmą kartą Vilniaus oro uoste veiklą vykdė visos keturios „Lufthansa“ grupės oro bendrovės, o pastarąjį ketvirtį buvo padidinti grupės oro bendrovių skrydžių dažniai.

2 LENTELĖ. Tradicinių oro bendrovių atsistatymas

Vežėjas	2023 m. IV ketv. pasiūlos pasiskirstymas tarp tradicinių oro bendrovių	Pasiūla, lyginant su 2019 m. IV ketv.
airBaltic	39 %	138 %
Lufthansa Group	16 %	98 %
LOT Polish Airlines	15 %	79 %
Scandinavian Airlines SAS	13 %	80 %
Turkish Airlines	10 %	134 %
Finnair	7 %	114 %

LTOU statistika, 2023 m. IV ketv.

3 LENTELĖ. Žemų kaštų oro bendrovių atsistatymas

Vežėjas	2023 m. IV ketv. pasiūlos pasiskirstymas tarp žemų kaštų oro bendrovių	Pasiūla, lyginant su 2019 m. IV ketv.
Ryanair	63 %	105 %
Wizz Air	32 %	75 %
Norwegian	5 %	63 %

LTOU statistika, 2023 m. IV ketv.

Populiariausių pagal paklausą kryptių pasiskirstymas (4 lentelė) panašus į priešpandeminiu metu vyravusią tendenciją – pirmąja artimųjų ir draugų lankymo (*angl. Visiting friends and relatives*) maršrutai bei tradicinių vežėjų vykdomos kryptys. Lyginant su 2022 m. IV ketv. populiariausiomis

kryptimis, aviakompanijos „airBaltic“ siūloma Ryga pakilo per dvi pozicijas (VNO pasiūla +17 proc., PLQ – beveik +32 proc.), „Lufthansa“ oro bendrovės siūloma Frankfurtu (+32 proc. pasiūlos augimas), „Turkish Airlines“ vykdoma Stambulo (padidintas skrydžių dažnumas iki dviejų dieninių) kryptis – per vieną poziciją nuo 2022 m. Šių kryptių skrydžių dažnumo augimas leido patogiau pasiekti tolimesnes lokacijas. Taip pat per vieną poziciją pakilus Stokholmo kryptis, kur siūlyta didesnė pasiūla iš Kauno oro uosto. Didžiausias augimas stebėtas žemų kaštų oro bendrovių „Ryanair“ ir „Wizz Air“ vykdomos Barcelonos – pakilo per šešias pozicijas (89 proc. pasiūlos augimas, lyginant su 2022 m. IV ketv.).

4 LENTELĖ. Populiariausios reguliarios kryptys

Kryptis	Keleivių skaičius
Londonas LTN	8 %
Londonas STN	6 %
Ryga RIX	6 %
Kopenhaga CPH	6 %
Varšuva WAW	6 %
Oslas OSL	4 %
Frankfurtas FRA	4 %
Stambulas IST	4 %
Stokholmas ARN	3 %
Barcelona BCN	3 %

LTOU statistika, 2023 m. IV ketv.

Užsakomųjų skrydžių srautas 2023 m. IV ketv. toliau demonstravo augimą – priešpandeminis lygis viršytas 5 proc., o 2022 m. – 11 proc. (5 lentelė). Didžiausias suminis keleivių skaičius paskutiniajame ketvirtyje fiksuotas aviacijos vasaros sezono pabaigoje – spalio mėnesį. Pastarąjį mėnesį fiksuotas 18 proc. augimas nuo 2019 m. spalio ir 13 proc. augimas, lyginant su 2022 m. spalio mėnesio rodikliais. 2023 m. IV ketv. tiek „Avion Express“, tiek „GetJet Airlines“ pervežė didžiausius keleivių kiekius nereguliariais skrydžiais ir pasidalino rinkos dalį po 29 proc. Nagrinėjamu laikotarpiu vyrauja įprasta sezoninio tendencija – pirmąją poziciją pagal paklausos lygį užima Antalija Turkijoje.

5 LENTELĖ. Populiariausi užsakomieji skrydžiai

Miestas	2023 m. IV ketv.	2022 m. IV ketv.	2019 m. IV ketv.
Antalija	45 %	44 %	37 %
Hurgada	15 %	18 %	19 %
Šarm aš Šeichas	10 %	11 %	14 %
Tenerifė	4 %	4 %	5 %
Alanija	6 %	4 %	4 %
Kiti	20 %	18 %	21 %

LTOU statistika, 2023 m. IV ketv.

KETVIRTASIS KETVIRTIS FILIALUOSE

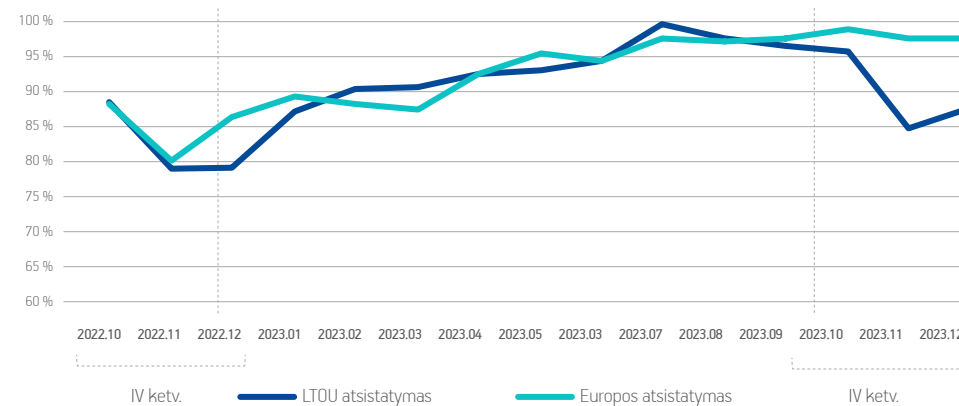
Lapkričio mėnesį matytas kiek stipresnis keleivių skaičiaus kritimas nuo spalio mėnesio (30 proc.) nei 2019 m. (20 proc.), tačiau panašus kaip 2022 m. (29 proc.). Aviacijos žiemos sezono metu stebimi žemesni keleivių srautai nei vasaros – tai įprasta tendencija. Visgi, stebėti augantys verslo tikslais keliaujančių keleivių srautai. Remiantis kasketvirtine išvykstančių keleivių apklausa, vykdoma visuose trijuose filialuose, skaičiuojama, jog verslo tikslais IV ketv. keliavo 36 proc. daugiau keleivių nei 2023 m. III ketv. Didžiausias augimas fiksuotas Vilniaus oro uoste (87 proc.). Atostogų tikslais keliaujančių kiekis sumažėjo 15 proc. (nors bendroje imtyje kiekis išlieka didžiausias – 45 proc.), o artimųjų ir draugų lankymo – 2 proc. Pagal Europos kelionių komisijos [apklausą](#), Europoje stebima auganti paklausa verslo kelionėms – 8 proc. visų apklaustųjų nurodė, jog aviacijos žiemos sezonu renkasi keliauti verslo tikslais (+3 proc., lyginant su 2022 m. tuo pačiu laikotarpiu).

GLOBALI SITUACIJA

Remiantis 2023 m. IV ketv. faktine informacija, tiek Europoje, tiek Lietuvoje vidutinis keleivių srauto atsistatymas yra didesnis nei 2022 m. IV ketv. (Europoje 85 proc., Lietuvoje 82 proc.) ir siekia Europoje 97 proc., o Lietuvoje - 89 proc. Bendras metinis atsistatymas Europoje lygus 95 proc. (3 proc. aukštesnis keleivių skaičiaus atsistatymas nei fiksuotas Lietuvoje). Pastebėta, jog IV ketv. ir bendrai per 2023 m. Europos oro uostai demonstravo spartesnę atsistatymą nei Lietuvos oro uostai. Tokia tendencija tikėtina dėl geopolitinės situacijos, kuri sunkina paklausos atsistatymą Rytų Europoje.

2 GRAFIKAS. LTOU ir Europos oro uostų atsistatymas

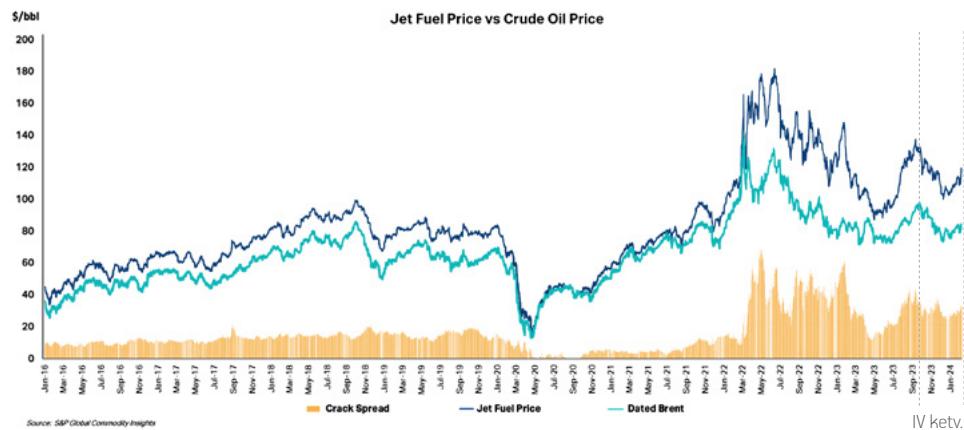
LTOU statistika, ACI Europe, 2023 m. IV ketv.

2022 m. dėl geopolitinės situacijos stipriai išaugusios aviacinių degalų kainos 2023 m. kiek mažėjo, nors ir išlaikė gana aukštą tendenciją dėl ribotų naftos perdirbimo pajėgumų. 3 grafike matoma, jog paskutinįjį metų ketvirtį aviacinių degalų kaina kiek krito, lyginant su rugsėjo mėnesį fiksuotais duomenimis, dėl įprasto sezoniškumo, kuomet stebėtas paklausos susitraukimas.

Aviacinių degalų sąnaudos sudaro gana didelę oro bendrovių išlaidų dalį. Skaičiuojama, jog 2023 m. šios išlaidos sudarė apie 32 proc. bendrų avialinijų veiklos išlaidų. Remiantis oro bendroves vienijančios organizacijos IATA (angl. *The International Air Transport Association*) [prognozėmis](#), planuojama, jog atotrūkis tarp dviejų kreivių 2024 m. turėtų sumažėti 6 proc. ir siekti apie 30 proc.

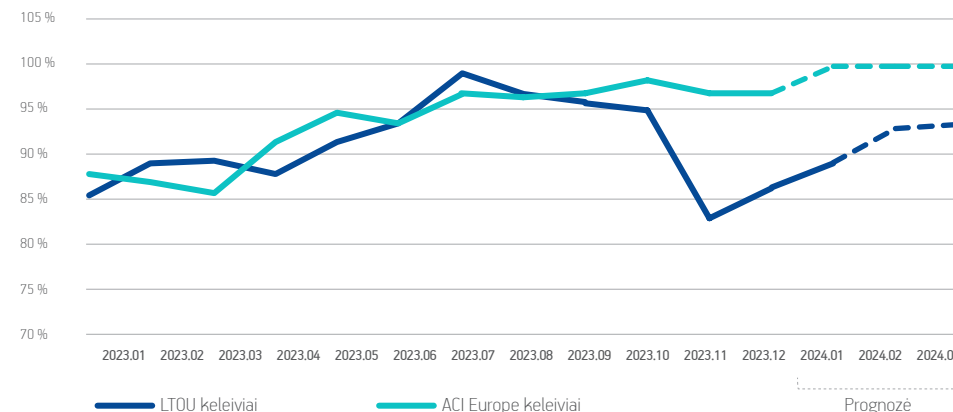
3 GRAFIKAS. Aviacinių degalų ir naftos kainos kaita

SGP Global, IATA, 2023 m. IV ketv.

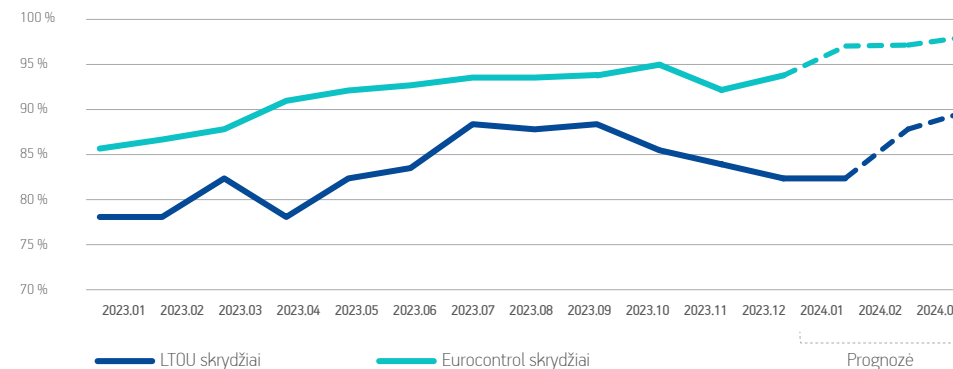

4 GRAFIKAS. LTOU ir Europos keleivių skaičiaus projekcija, 2024 m. I ketv.

LTOU prognozė ir ACI Europe prognozė

5 GRAFIKAS. LTOU ir Europos skrydžių projekcija, 2024 m. I ketv.

LTOU prognozė ir Eurocontrol prognozė

Remiantis oro linijų bendrovių planais ir tvarkaraščiais, LTOU pateikiama skrydžių pasiūlos projekcija yra kiek žemesnė nei numatomas atsistatymas Europos regione I-ąjį 2024 m. ketvirtį (5 grafikas). Tokia tendencija tikėtina ir paklausos projekcijoje (4 grafikas). Remiantis „Europos kelionių komisijos“ atlikta [apklausa](#), karas Ukrainoje paveikė apie 37 proc. europiečių kelionių planus. 13 proc. respondentų nurodė vengiantys rinktis šalis, kurių lokacija artima konfliktų zonoms (+3 proc., lyginant su situacija prieš metus), todėl numatomas 2024 m. I ketv. atsistatymas yra kiek nuosaikesnis nei nurodomas tarptautinių organizacijų prognozėse.

APŽVALGĄ PARENGĖ

Rugilė Tiškė,

Lietuvos oro uostų
Vyresnioji analitikė

DAUGIAU APIE LIETUVOS ORO UOSTUS

www.ltou.lt/ziniasklaidai

NAUJAUSIA AVIACIJOS STATISTIKA

www.ltou.lt/lt/aviacines-paslaugos/skrydziu-statistika

